

ABONAMENTUL:
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și strălăutate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 strație.
 Mulțumite publice și Loe
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

Al vostru-i versul meu...

Eram cu voi la trista liturghie
 In care jertfa mare se frângea.
 Cum n'aș fi plâns din suflet și din liră
 Când tot poporu-'n jurul meu plângea?!

Cum n'aș fi plâns când masa preacurată
 Necată-'n sânge, preot nu avea?!...
 ...Și-am început să plâng cu voi alături
 Și 'n plânsul vost' să-mi plâng durerea mea!

Cum n'aș fi plâns... biserica bătrână
 Părea mormânt, în care odihnea
 Câtă lumină Doamne și cât bine!
 Toată nădejdea voastră și a mea.

...Și-a luminat un fulger dintr'odată
 Stăpâne! și-a 'nceput întreg norodul
 Să cânte: eu plângeam de bucurie
 Și-'n clipa aceea mi-am sfârșit prohodul!

Ardeau în zări lumini nebănuite
 Norodu-'ntreg umil a 'nge'unchiat
 Și fulger buza de mi-ar fi uscat-o
 Și-atunci, dragi frați, și-atunci aș fi cântat!

De-atunci în toată noaptea îmi sărut

Numărul poporal pe 1 an 4 cor.

Și lira mea și inima din mine!

Vai ce sfios e glasul meu Stăpâne
 Și cât de mare zlua care vine!

O. HULEA.

Încă o mărturie despre Români.*)

Sunt mulți ani de zile de când, în „Archiv für siebenbürgische Landeskunde Neue Folge”, II, s'a tipărit o traducere germană după cartea, dedicată marelui-duce de Toscana, în care Italianul *Giovanandrea Gromo* descrie statele lui Ioan Zăpolya, pe cari le văzuse ultima oară în Iunie 1565 (p. 9). Părțile cari ne privesc n'au fost relevate.

Iată pasagiul care privește pe *Petrașcu-Vodă* (noi zicem: Petru, și credeam până ieri că e acelaș cu Petru Șchiopul) și pe maică-sa *Chiajna*: „Valahia, țară care e stăpânită de Petrașcu (*Petrazzo*), tânăr de vre-o 22 de ani, ori mai curând de maică-sa, femeie cu suflet bărbătesc, care tratează pe fiul ei ca pe un particular ce-i este supus”. Despre Alexandru (Lăpușneanu), Domn al Moldovei, se spune numai că „a fost

*)Reproducere din „Revista istorică”, nr. 4, publicată sub auspiciile Casei școalelor, de profesorul *Nic. Iorga*.

așezat la 1563 prin ocrotirea aceluiaș prinț al Ardealului” (p. 6).

Știrile cele mai multe privesc părțile românești ale posesiunilor lui Zăpolya și locuitorii lor: Mehadia, cetate întărită atunci, cu pârca-lab, pedestri, călări, hanuri cu „puțină pâne” și fără vin (pp. 6-7), Branul, cu aurul în râulețul plin de pești și raci (p. 7). *Banatul e numit „Valachia Citeriore” „România de dincolo”, și se spune că are de capitală Caransebeșul (ibid.)*. În casele de lemn, încăpătoare, ale orașului stau și mulți magnați unguri. Când Castaldo, generalul ferdinandist, era aici — și de aceia —, se fortifică de al doilea Zăpolya Lugojul. Banul („comandantul”) acestei Valahii stă, cu „peste 500 de călări”, la Caransebeș (p. 8). Puterea-i se întinde până la hotarul pașalâcului Timișoarei.

Ca a treia nație apar Români (p. 11). Ei lucrează pământurile Ungurilor nobili, cum fac „colonii” pentru nobilii italieni. Săcuii n'o fac și iau ca argați doar pe Tigani (p. 12). „A treia nație este cea românească, imprăștiată prin toate părțile țării. De regulă ea se consacră cu totul plugăriei, atât pentru sine, cât și pentru că lucrează ca năimiți moșiile Ungurilor și Sașilor. Puțini din ei fac slujbă călări, ci cei mai mulți pe jos. Viața lor e închinată de obicei lucrului la câmp și are deci multă asemănare cu slujba

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul poporal pe 1/2 2 coroane

Intervenția italiană.

Din „L'Indépendance Roumaine”:

La cele 14 declarații de războiu pe cari le-a consemnat istoria din August 1914 până acum, se adaugă declarația italiană Austro-Ungariei, cea germană Italiei. A șaptesprezecea va veni imediat: a Italiei către Turcia. Lucrurile își urmează mersul fatal: lupta națiunilor a intrat într-o nouă fază, scena se lărgeste încă, problema devine atât de vastă și de complexă încât nu-i greu s'o urmărim zilnic, în infinita diversitate a manifestărilor sale.

Urmând tradiția imperială romană, — luăm această expresie din „Idea Nazionale” — intrând cu hotărâre în cadrul amplu al unei politici care merge mai departe de vechile aspirații ale iredentei, Italia se pregătește să realizeze idealul magnific al fiilor săi cari, — cum spunea *D'Annunzio* acum nouă zile din balconul Piombino, — nu mai vor ca patria lor să fie „un muzeu de vilegiatură, un orizont zugrăvit din nou cu albastru din Prusia pentru lunile de

miere internațională”. Geniul său o îndeamnă să pună întipărirea sa pe materie retopită a unei lumi noue, îi trebuie un teritoriu întins, fertil, pentru o viață intensă, pentru un viitor prosper în moștenirea Turciei — și acest teritoriu este Anatolia

Cât de departe este epoca când contele *Nigra*, ambasadorul Italiei la Paris, spunea că „alipirea Trentinului de regat este esențială pentru Italia și că dela modul în care se va rezolvi această chestiune de prima importanță, va depinde stabilirea de raporturi definitiv amicale între Italia și Austria.

Ce valorează Trentinul și Triestul pe lângă imperiul pe care și-l crește Italia în Asia-mică și pentru care fiii săi vor întări eforturile aliaților din Dardanele. Da, întreprinderea va comporta unele complicații pentru viitor, iată ce-i posibil; pe când Iugo-Slavii ridică astăzi vocea din pricina coastei dalmate, Grecii s'ajută și amenință. Smirna le-a fost făgăduită lor acum trei luni, și astăzi o revendică Italienii.

„Grecii, — spune „Idea Nazionale” — sunt perfect liberi să cultive, pe propria lor socoteală, hiperbola ca politică de stat; nu înseamnă însă că noi trebuie să-i luăm în serios când ar cuteza să se pună în drumul unei mari națiuni ca Italia, care — pentru a-și realiza în întregime aspirațiile — intră cu hotărâre într'un conflict formidabil!”

Și ziarul roman conchide că *Hermosul* la fruntariile Siriei, *Smirna* și *Alexandreta* și tot hinterlandul corespunzător trebuie să fie de partea Italiei.

Dar să nu anticipăm. Acum atenția se îndreaptă către operațiile militare cari au început chiar. *Pressa* celor două lumi dresează inventarul forțelor Italiei pe pământ și pe apă, reamintind că ea în ultimele zece luni și-a ridicat armata la maximum de putere, în vederea luptei în Alpi și în strâmtori. Cum desigur acțiunea Italiei nu-i o surpriză pentru puterile centrale, cari de partea lor au avut timp să concentreze forte încercate în războiu la frontiera Alpilor, ciocnirea va fi cu atât mai formidabilă cu cât urile naționale, seculare, adânc încleștate în conștiința combatanților, îi vor da adevăratul caracter: textul proclamației monarhului *Franz Josef* către popoarele sale spune destul.

Cât despre rezultatele primelor încercări, fie că succesul va surâde Italienilor, fie că adversarii lor vor avea unele avantagii, opinia publică nu trebuie să se ambaleze. Zece luni de războiu și multiplele lor peripeții au învățat-o să se stăpânească în prezența victoriilor sau a înfrângerilor fără sfârșit. A văzut armate de milioane înaintând învingătoare pe sute de kilometri ca să se retragă în urmă, pe aceeași distanță, sub o presiune irezistibilă. Chiar dacă Italienii se vor apropia de frontiera bavareză

sau vor opera la Triest, ori că Austro-Germanii vor înainta spre Udine prin Brenner, multă apă va curge pe gârle înainte de a se vădi un avantaj strategic: multe succese sau retrageri locale n'au importanță având în vedere efectivul armatelor moderne.

Criza din partidul conservator.

Discursurile d-lor *Maiorescu*, *Lahovary* și *Marghiloman*.

D. Al. Marghiloman despre atitudinea României.

București, 30 Maiu.

Mercuri după amiază s'au întrunit la clubul conservator comitetul consultativ, luându-se în discuție chestiunea șefiei conservatoare. Au luat cuvântul între alții, dnii: *T. Maiorescu*, *I. Lahovary* și *A. Marghiloman*.

D. *T. Maiorescu* luând cuvântul, a pus în evidență însemnătatea sacrificiului ce-l face d. Marghiloman, care apără o politică în mijlocul unei atmosfere de amărăciuni, pe care i-o creiază însuși colegii săi din partid. D-sa a declarat că a refuzat șefia conservatoare fiindcă a rugat pe d. Marghiloman ca să stea la postul său, spre a apăra partidul în contra unei politici de aventuri.

D. *I. Lahovary* a reamintit că demult a susținut pe d. Marghiloman crezând că se va putea face în jurul șefiei d-sale unitatea partidului conservator.

D. *A. Marghiloman* a răspuns că acum nu e vorba de persoana d-sale și că n'ar sta la îndoială să se desmintă, dacă criza conservatoare s'ar fi produs în vremuri normale. Azi e vorba de o politică, — politica acțiunii imediate a României, — fără nici o prevedere, fără garanție, fără alegerea oportunității.

Intr'o asemenea situație un șef de partid

în războiu. Sunt mulți hoți mari și tâlhari de drumul mare între ei. Imbrăcămintea lor e grosolană, cu tăietură ungurească. Puțini sunt îmbrăcați cu postav, ci în bumbac aspru, țesut de dâșii; și la trup și în casă sunt murdari. Armele lor sunt săbii, scuturi după moda ungurească, măciuci din lemn tare, ghintuite cu piroane, pe care toate le întrebunțează cu furie mare împotriva dușmanilor; apoi, în depărtări, un nod gătit în vârful unei sulți proaste, care e lung de 8 până la 10 picioare, și la capăt are un fier, cam de lungimea unei palme (*Spanne*), ca o frigare de fript porcul, dar nu așa de bine șlifuită. Acestea le sunt armele de aruncat, și numai câte unul poartă și slabe arme de foc; dar după împușcătura le trebuie multă vreme ca să încarce iar; de aceea în câmp după cea dintâi împușcătură apucă îndată alte arme, și se bat cu cea mai mare furie; au o mare vitejie înăscută și sufăr orice osteneală; de altfel nu se tem de nici o primejdie și sunt neobișnuit de cruzi. Limba lor e străină și deosebită de cea ungurească; dar, precum cred că se trag dintr'o colonie romană, care întâi a fost adusă de Tiberiu împotriva regelui Decebal, apoi lăsată de Adrian acolo pentru paza acestei țări, astfel vorbesc ei și astăzi încă o limbă cu adevărat foarte asemănătoare cu cea veche romană, dar totuși barbară, care corespunde datinelor și veșmântului lor. Acei ce rămân acasă, furnisează orașele cu nevoia zilnică de brânză, lapte, fructe și altele ca acestea; legea lor este cea gre-

cească, lege care și în patria lor, așa-numita Valahie Transalpină, e întrebunțată. Aceasta stă sub stăpânirea lui *Petrașco* (*Petrazzo*) și e despărțită la Apus de Ardeal prin munți înalți, la Miazăzi de Serbia-Mică prin Dunăre și se mărginește de-alungul acelei ape până la Marea Neagră, la Răsărit cu Bulgaria și la Nord tot așa, până la acea Mare, cu Moldova” (pp. 13-4).

Se descrie apoi „Valahia” bănățeană: satul *Rusca*, odată oraș, *Caransebeșul*. Se înfățișează, bine, podul lui *Traian*. La *Vidin* se semnalează case de lemn, dar cu strade frumoase; nu-s ziduri de incunjur; residență de sangeac. Mai departe pe malul drept, cale de o zi, *Castelnuovo* (un *Novigrad*, cunoscut și altfel), cu cetate, comandant și cadu. Dar *Florentinul* sârbesc se așează în față cu *Novigradul*, în *Transalpină*. Se înseamnă că și pe aici pot năvăli Turcii în Ardeal (p. 16). Urmează descrierea altor drumuri pentru năvălirea lor. Crede că *Sarmiseghetuza* („*Zarmuz*”) e acum *Alba-Iulia* (18): *Iulia* ar fi numele mamei lui *Marc-Aureliu*, și se aduce în sprijin mărturia unei pietre dela biserica Sf. *Mihail*, șapte mile depărtare (*ibid.*).

La *Cluj* se spune că unul din suburzii e locuit de *Sași*, al doilea de *Unguri*, al treilea de *Români* (p. 22). Retegul i-a fost oferit lui, cu teritoriul în întindere de trei mile, ca să puie acolo „oastea italiană ce ar aduna-o” (p. 23). Biserica săsească din *Bistrița* ar fi făcută de „un arhitect din *Bergamo*” (p. 24). Se pomenește bălciul din *Oșorheiu*, săptămânal, mai ales pentru

Săcui (se vând blăniuri, pânzături) (p. 25). *Mediașul*, pavat cu scânduri de lemn, e foarte noroios, „cel mai trist oraș din toată țara” (p. 26).

La *Făgăraș* se spune că actualul castelan, *Gavril Mailat*, e „fiul marelui *Ștefan, Moldoveanul*” (p. 29). Se știe că familia e de origine românească. *Tâmpa Brașovului* e asemănată cu vestitul castel *Palamidul* la *Nauplia* *Moreii* (p. 30). Se pomenește suburbiul românesc (p. 31) și „cele o mie de lupte” contra *Moldovenilor* lui *Petru Rareș* (*ibid.*). „Aici se adună toate popoarele vecine, ca într'un depozit de mărfuri comun, și se află totdeauna Turci, Greci, *Moldoveni*, *Valahi*, *Săcui* și alte neamuri” (p. 31). *Jupânii* din Sfat vorbesc de regulă „mai multe limbi” (*ibid.*). *Râșnovul* e numit românește „*Rasnof*” (p. 32). Paza la cetatea de aici se face „cu câțiva Români” (*ibid.*). Descriere a *Branului*, de către „*Moldova*” (*ibid.*).

Râurilor li se închină, de altfel, un capitol anume (p. 33 și urm.).

În capitolul despre principe, *Ioan-Sigismund* se spune că vorbește „bine italienește, nemțește, polonește, ungurește, românește și puțin grecește și turcește” (p. 35).

Între magnați și nobili, se arată că *Gașpar Bekes* e „Român, de obârșie de jos, dar spirit frumos, mare iubitor de strălucire din firea lui... Vorbește cu Italienii în limba latină, cari-i e foarte familiară; luteran; în vârstă de 46 de ani”. Și *Mihail Csáky* apare ca „*Vallacho*” (v. p. 75

are datoria să stea la postul lui.

Dacă dvoastre sunteți mai tari ca mine, — a încheiat d. Marghiloman, — răsturnați-mă prin congresul partidului și atunci mă retrag.

Congresul partidului conservator va avea loc Marți 19 Mai v., ora 9 a. m. în sala Liedertafel.

Luni, 18 a. c. la aceeași oră va avea loc la clubul conservator, consfătuirea comitetului executiv al partidului.

D. Marghiloman va expune în congresul conservator punctul său de vedere, și va lăsa partidul să aleagă între dsa și ceilalți.

Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și la Lissa.

— Conferență (ținută în reuniunile militare științifice la Brașov și Sibiu, în 14 Ianuarie și 4 Februarie 1898. —

(Urmare)

(6)

La 11 Iulie, comandantului escadrei austriace îi sosi ordinul telegrafic dela ministerul din Viena să conducă la Triest și Fiume 4 batalioane de infanterie din Sebenico, Castelnuovo, Cattaro și Lissa, și mai fu înștiințat, că armata de sud este pornită spre nord părăsind Italia. Așa fu mica garnizoană a Dalmației și a Lissei mai micșorată chiar în ora pericolului, lăsată la discrețiunea armatei și flotei italiene prin concentrarea ordonată a tuturor forțelor disponibile contra inamicului dela nord.

La 8 Iulie, flota Italiei ieși de fapt în largul mării, încrucisă cam pe la mijlocul Adriei (mării) de unde nu se mai vedea uscatul, făcu evoluții și tot felul de manevre, însă fără focuri, apărui în vederea insulei Lissa și Grossa fără a îndrăzni, să întreprindă ceva și ancoră în dimineața zilei de 13 iarăș în fața Anconei.

Tot numai pentru a-și masca inactivitatea sa, Persano neliniștea vasele pescarilor austriaci și îi întreba ironic, unde se poate găsi flota imperială? Însă la Fasana, unde bine știa, că ancorază, nu se ducea la dânsa. Aparițiunea îndrăzneată a adversarului înaintea Anconei la 27 Iunie, produse efectul său. Persano recunoscu, că comandantul flotei austriace a rămas același Tegetthoff, care înainte cu 2 ani a luptat și invins

la Helgoland, și acestuia nu-i putea da piept, decât cu toate forțele pregătite.

Inacțiunea lui Persano aduse guvernul italian la desperație. La 14 Iunie se țin în Ferrara un consiliu de miniștri sub președinția regelui. Persano fu provocat, ca îndată ce va sosi bastimentul „Affondatore” să iese în largul mării și să ia inițiativa, căci altfel, dacă va mai sta în asemenea inacțiune, i se va lua comanda flotei.

La 15 ministrul de marină Depretis a fost în Ancona, conferi cu Persano, Albini și Vacca. Rezultatul acestei convorbiri fu deciziunea, ca insula Lissa să fie luată.

În acele zile, după plecarea batalioanelor menționate, garnizoana Lissei se compunea din:

Compania 3 și 5 a reg. de art. de coastă	= 562 oameni
Compania 4, 9, 10, 11 și 12 de inf. marină	= 1200 oameni
Un detașament de geniu	= 27 oameni
matrozi	= 47 oameni

In total = 1833 oameni

Ca tunuri, se dispunea de 88 guri de foc, adică 60 piese tunuri lungi, 8 scurte și 8 mortiere în forturi; 6 piese tunuri scurte și 6 de câmp, ca tunuri mobile. Flota italiană avea 645 tunuri, a căror calibru întrecea pe cel al apărătorilor.

Ca muniție se dispunea în mediu de câte 200 cartușe de tun. Magazinele garnizoanei și cele din baterii, erau mai peste tot așa de mici, încât nu puteau conține decât o prea mică aprovizionare de munițiuni. Cea mai mare parte din muniție trebuia depusă afară din uvrage. Provizia de subsistență pentru garnizoana întregii insule ajungea pe timp de 30 zile; multe din uvrage nu se puteau aproviziona, decât pentru câte 24 ore, din lipsa de spațiu.

La 16 Iunie, ora 3 p. m., amiralul Persano ieși în plinul mării cu flota, ce număra 11 corăbii cuirasate („Affondatore” nu sosise încă) și pentru a-și masca obiectivul de atac, se îndreaptă mai întâi spre nord. Pe „Re d'Italia”, corabia amiralului, se imbarcase și avocatul Pier Carlo Boggio, deputat în parlamentul italian, amic personal al lui Persano și al ministrului Depretis; probabil, ca corespondent și istoriograf. În scopul debarcării, vice-amiralul Albini ducea pe bordul diviziei sale 600 oameni din infanteria marină pentru a întări detașamentul infanteriei marine al escadrei. Astfel părea a se fi pregătit totul, numai o hartă specială a insulei Lissa n'o poseda Persano și nici ministrul de marină nu i-o putea da. În consecință, fu trimis înainte pe vaporul „Messaggero”, șeful de stat-major al flotei, căpitanul de fregată d'Amico, pentru a face recunoașterea insulei.

În noaptea de 16 spre 17 Iulie, se apropie vaporul de insulă, dinspre sud-est. În revăr-

satul zorilor ridică dânsul bandiera engleză și încunjură insula, ținându-se cât se poate de aproape de coasta ei. Cu această ocazie, d'Amico studia cu ceilalți ofițeri de marină configurațiunea coastei, și pe planurile făcute în modul acesta se însemnară și uvragele de apărare. Portului Manego i se dăte o deosebită atențiune. Aci se descoperi și locul unde era stabilit cablul telegrafului submarin dintre Lissa și Lesina. După aceasta ajunse „Messaggero” în fața portului St. Giorgio. Din întâmplare tocmai ieșise în acest moment garnizoana sub arme înaintea cazarmei pentru o inspecție. D'Amico o aprecie la 1200 oameni. Îndată după aceasta le observă, că bateriile se ocupară de oameni.

După arătările lui d'Amico, „Messaggero” zăbovi aci lângă insulița Hoste $\frac{3}{4}$ de oră, se îndreaptă apoi spre portul Karober, și d'aci încet pe lângă coasta la Comisa, unde se opri $\frac{1}{2}$ oră.

Pretutindenii el notă poziția bateriilor, înălțimea lor d'asupra nivelului mării și numărul tunurilor; se făcură mai multe sondagiuri. Din Comisa porni „Messaggero” în sus tot d'alungul insulei, fără a da peste vre-o barcă de pescari. Se depărtă apoi de insulă și ieșind din vederea ei, luă direcția spre punctul de întâlnire convenit. D'Amico opină, că afară de turnul Wellington, ce proteja cablul și redutele dela est de Comisa, toate celelalte uvrage pot fi atacate despre mare. La Comisa și portul Manego credea el, că se poate debarca chiar în cazul când bateriile n'ar fi aduse la tăcere. Deși i se păru, că garnizoana este destul de vigilentă, totuși găsi d'Amico posibilitatea de a învălui insula de pe apă, și astfel veni și el la concluzia, că un atac tot se poate da, deși nu tocmai cu înlesnirea ce se credea la început. Încă pe bordul lui „Messaggero” dispuse d'Amico a se copia chrochiurile sale în mai multe exemplare și combină de îndată un plan de atac. Seara se întruni vasul său cu flota. D'Amico prezentă lui Persano ideile sale și acesta i-le aprobă. Îmediat ordinul de zi necesar fu expedit bastimentelor în subordine.

(Va urma)

Cartea verde Italiană — Cartea roșie austro-ungară.

I.

Vom arăta pe scurt, cum sunt prezentate lucrurile în „Cartea verde” și cum sunt ele expuse în „Cartea roșie” a monarhiei noastre.

După datele din „Cartea verde” d. Sonnino, ministrul italian de externe, a încredințat în 9 Decembrie 1914 pe ambasadorul italian dela Viena, prințul de Avarna, să comunice ministrului de externe austro-ungar, contelui Berchtold, că Italia consideră pășirea Austro-Ungariei în contra Serbiei de o faptuire, care atinge

și urm.). De Stanislav Nisowski († c. 1574), sotelul Doamnei Zamfira a lui Moise-Vodă — dar aceasta nu se spune —, se arată că e frate de lapte al regelui (cf. observațiile dela p. 69), „foarte politicos, darnic și foarte credincios prințului”; are 45 de ani (p. 38). Nicolae Forró, care a pus să se traducă și tipărească pentru Români cunoscuta Evanghelie cu învățătură, din ungurește, se spune că întreține pentru „Craiul” său nu mai puțin decât 3000 de simbriași; a fost iertat de acesta, după condamnarea la moarte, pentru agitații între Săcui (p. 41).

Avem apoi o întreagă descriere a Moldovei, în acest cuprins:

„Deoarece Moldova e în hotar, și foarte de aproape aliată în acest principiu, aș fi dorit să capăt știri mai precise despre această țară, dela oameni înțelegători și încercați. Dar așa pot observa numai pe scurt că Moldova se mărginește la Apus cu foarte înalți munți împăduriti, la Nord cu Rusia stăpânită de regele Poloniei, a cărei capitală e Lembergul, care e departe 50 de mile ungurești de Cracovia. Unde Nistrul intră în Moldova, el atinge cetatea Hotinului”. I se pare că pe aproape e Cetatea-Albă. „Țara e locuită de felurite neamuri și secte, și anume: Ruși, Poloni, Tataři, Armeni, Bulgari și Sași

din Ardeal, și fiecare-și are legea și slujba lui și dau ascultare cu toții Despotului. Se poartă acolo haine și arme ungurești”. Se adaugă că numele „Valahiei” vecine vine dela Flaccus, ofițer al lui Traian! „Se află acolo peste 300 de sate locuite numai de Tataři, cari, când Domnul țării ajunge în războiu cu acel neam (al lor), ceea ce se întâmplă adesea, din pricina necesității, se bat tot așa de credincios ca Moldovenii înșii. Legea Moldovenilor e cea grecească. Locurile și cetățile de căpetenie ale Moldovei sunt acestea: Suceava, Hotin, Neamt, cetatea nouă din Roman (Romanuivar), Bahluiul-Hârlău și Iașii (Bahloyazvvar), Vasluiul, Soroca, Orheiul (Orbi; recte: Orhi), Huși (Huztvvaras), Trotuș (Tartaros), Bârlad, Cetatea-Albă (Fegervar) și încă odată „Romanuvasar”.

„Acest Domn ține de obicei în straja sa 3000 de călări aleși, cari, în armura lor particulară, îl întovărășesc ori unde merge, dar poate să-și ridice oastea ușor și la 60.000 de oameni călărime și pedestri.

Se află acolo un mare număr de herghelii bune cu cai turcești și românești și tot așa o mare cantitate de excelenți șoimi, dar fără voia Domnului nu se pot exporta. Trei sute din acești cai aleși și o sută de șoimi, împreună cu o în-

semnată sumă de bani, o dă Domnul pe an Turcilor.

La alegerea Domnului, nu caută prea mult dacă e născut legiuit ori din flori, ci cea mai de aproape rudă a Domnului răposat e însemnată cu un fier roșu, ca să se poată cunoaște la un astfel de prilej. Acești Domni sunt foarte cruzi pentru a ține în ascultare pe supușii lor, și la orice lucru de nimic le taie brațele, mâinile și picioarele și le scot ochii. Și, dacă astfel de oameni nu pot pe urmă să se susție, Domnul îi ține, — pentru care la Curtea lui este totdeauna un număr însemnat din acești menorociți. Această țară nu duce lipsă de nimic din ceea ce e de nevoie pentru întreținerea zilnică; e bogată în mine de aur și argint, în câmpii foarte roditoare, cu pășuni întinse, și de aceea este belșug în vite. Are iazuri și râuri plăcute cu pești excelenți; olina e bună și îngăduie o piață comodă. Se întrebuințează numai bani ungurești și turcești” (pp. 42-4).

Când e vorba de o luptă comună cu Turcii, apar iarăș Domnii noștri. „Și Alexandru, Domnul Moldovei, ar urma acestui exemplu, deoarece recunoaște pe principele Ardealului ca suzeran. Și, dacă acesta de față, care nu e prințul legiuit, nu s'ar invoii, ar putea fi gonit ușor, de ar fi

articolul 7 din tratatul de alianță și prin urmare Italia e în drept să ceară compensații, cari au să fie stabilite în mod prealabil. E adevărat, că monarhia austro-ungară a declarat în mai multe rânduri, că nu are intențiuni de cucerire în Serbia, dar promisiunea aceasta e nehotărâtă și nu oferă nici o apărare în contra eventualelor complicații. A spus mai departe d. Sonnino, ministru italian de externe, că în opinia publică italiană se arată un curent, care tinde spre realizarea aspirațiilor naționale italiene și guvernul nu poate să desconsidere aceste mișcări.

În 12 Decembrie 1914 *prințul de Avarna* trimite la Roma răspunsul contelui *Berchtold*, care suna astfel: Monarhia austro-ungară nu poartă războiul de ofensivă în contra Serbiei, ci de defensivă; prin urmare nu există cazul la care se provoacă guvernul italian, de a se începe imediat tratative pe temeiul contractului de alianță pentru stabilirea de compensații.

În 14 Decembrie 1914, *prințul Avarna* trimite încunoștiințare la Roma, că ambasadorul german dela Viena a înduplecat pe contele *Berchtold* să înceapă tratative cu guvernul italian în chestia compensațiilor.

În 20 Decembrie 1914, însuși contele *Berchtold* comunică lui *Avarna*, că e gata să intre în tratative cu guvernul italian în chestia compensațiilor care sunt de dat Italiei. Tot în ziua aceea principele *Bülow*, trimis extraordinar al Germaniei la Roma, a comunicat ministrului de externe d. *Sonnino*, că cererea Italiei cu privire la tratativele în chestia compensațiilor e îndreptățită și că Austro-Ungaria va satisface dorințelor juste ale Italiei, imediat ce va obține succese pozitive. D. *Sonnino* a declarat atunci, că Italia e învoită să păstreze neutralitatea, dacă îi vor fi satisfăcute aspirațiile.

În 11 Ianuarie 1915, s'a prezentat la ministrul de externe d. *Sonnino* reprezentantul monarhiei noastre din Roma *baronul Macchio*, și i-a comunicat, că compensațiile se vor da în Albania. D. *Sonnino* a răspuns, că în Albania Italia are interese numai negative, ca să nu pună acolo altul piciorul, iar ca bază a compensațiilor a nominat *teritoriile locuite de italieni din monarhia austro-ungară*.

În 14 Ianuarie 1915, d. *Sonnino* a avut întrevedere cu *Bülow* și i-a spus acestuia, că amiciția numai atunci va fi durabilă, dacă Italia primește Trientul și Triestul dela Austro-Ungaria. *Bülow* a răspuns, că Austro-Ungaria mai bucură poartă războiul, decât să dea Trientul. Trientul însă îl va da. Mai mult nimica.

În 9 Februarie 1915, ministrul de externe austro-ungar, *baronul Burian*, declară, că nu poate da încă răspuns cu privire la pretențiunile Italiei. Accentuează, că cu privire la Valona, ocupată de italieni și la insulele din marea Egee, ocupate tot de ei, guvernul italian ar fi dator să caute să ajungă la înțelegere cu monarhia austro-ungară, conform tratatului de alianță.

În 19 Februarie 1915, răspunde guvernul italian, că în actualele tratative nu poate fi vorba de chestiile atinse de *baronul Burian*. Cere răspuns hotărât, și declară, că ține la articolul 7 din tratatul de alianță, după care orice acțiune a monarhiei austro-ungare în contra Serbiei și a Muntenegrului e contrară spiritului tratatului.

În 22 Februarie 1915, *prințul de Avarna* trimite încunoștiințare la Roma, că *baronul Burian* nu vrea să re-

sprînjit Gheorghe, fiul lui Iacob (e vorba de ruda lui Despot; Gheorghe; cf. Hurmuzaki, XI, tabla și *Pretendenți domnești*, în „Analele Academiei Române”, XIX, p. 226), *căruia, de fapt, după succesiunea legitimă, ca rudei celei mai apropiate, i s'ar cuveni Domnia*. Din această țară se pot căpăta totdeauna 20.000 de călări.

Petrașcu (Petrazzo), Domnul Țării-Românești, la Miazăzi, care, e drept, n'are nici cetăți însemnate, nici tunuri mari, însă are o țară mare, foarte bogată în mijloace de hrană și călărime, ar fi silit, la o întreprindere războinică pronunțată a creștinilor, ori de dragul lucrului, ori de puterea împrejurărilor, a-și întrebuița toată puterea pentru folosul creștinilor, și ar putea fără vre-o încordare să dea 30.000 de călări și mai mult” (p. 46).

S'ar putea gonii astfel Turcii din Europa (p. 47)! De altfel, Turcul e șiret și a lăsat să trăiască, în schimb pentru tribut, Moldova și Țara-Românească, „pe care în două zile le-ar putea înghiți” (p. 48).

O ediție a textului italian pentru locurile traduse aici ar fi de dorit.

N. Iorga.

cunoască de corect punctul de vedere italian, guvernul să nu-și facă deci mari iluziuni.

În 4 Martie 1915, *Sonnino* precizează peretențiunile Italiei, între cari cea mai însemnată e, că Austro-Ungaria nu poate începe nici o acțiune în Balcani, înainte de a ajunge la înțelegere cu Italia în privința compensațiilor. Pentru ocuparea Valonei din Albania și a insulelor, Italia nu acordă nici o compensație. Italia cere să i se dea teritoriile din monarhia austro-ungară, locuite de italieni, cari au să treacă imediat în posesiunea Italiei.

În 9 Martie 1915, *baronul Burian* declară, că e gata se între în tratative cu privire la compensații, dar se opune dorinței, ca teritoriile cedate Italiei să treacă imediat în posesiunea acesteia.

În 20 Martie 1915, principele *Bülow* declară, că Germania garantează executarea învoelei ce se va lega, însă după războiul. Ministrul de externe italian d. *Sonnino* declară în 22 Martie, că e aplicat să înceapă de nou tratativele cu cancelarul nostru.

În 27 Martie 1915, *baronul Burian* a făcut guvernului italian propunerile următoare: Italia se obligă să păstreze până la terminarea războiului neutralitatea binevoitoare. Italia garantează pentru întreaga durată a războiului libertatea deplinei acțiuni în Balcani pe seama Austro-Ungariei și renunță la orice despăgubire nouă pentru favorurile teritoriale sau de altă natură, pe cari le-ar avea eventual Austro-Ungaria din această libertate de acțiune. Ceea ce însă nu se referă și la învoiala legată cu privire la Albania între Italia și Austro-Ungaria. Concluzele conferenței dela Londra rămân în vigoare. Austro-Ungaria cedează Italiei partea de sud a Tirolului, cu orașul Trient. La stabilirea granițelor au să se țină în vedere cerințele strategice ale Austro-Ungariei și trebuințele economice ale populațiunei.

În 6 Aprilie 1915, d. *Sonnino* precizează de nou pretențiunile Italiei. Răspândindu-se vestea, că monarhia austro-ungară ar vrea să lege pace cu Rusia, pentru a putea avea mână liberă contra Italiei, d. *Sonnino* urgitează în 13 Aprilie pe cale telegrafică răspunsul cancelarului nostru.

În 16 Aprilie 1915, *baronul Burian* răspunde, că nu poate accepta nici una din pretențiunile italiene. Face însă noi propuneri.

În 23 Aprilie *prințul de Avarna* telegrafiază la Roma, că *Burian* îl ține numai cu vorba, nu vrea să țină cont de starea lucrurilor. Nu-și poate închipui, că Italia să declare război Germaniei și Austro-Ungariei. Înțelegerea astfel imposibilă.

În 14 Maiu 1915, s'a înmănat ministrului nostru de externe nota diplomatică, prin care guvernul italian denunță tratatul de alianță.

Acesta e pe scurt cuprinsul „Cărții verzi”. Într'un număr viitor vom da cuprinsul „Cărții roșii”, publicată de ministrul nostru de externe.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 1 Iunie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe teatrul rus: Trupele aliate cari au înaintat spre ost dela San azi noapte pe întreg frontul au fost atacate de forțe rusești. Mai ales dealungul Lubatzowkei-inferioare forțe inamice preponderente ca număr au încercat să atace. Am respins toate atacurile cu pierderi foarte grave pentru inamic. În multe puncte Rușii s'au retras în desordine. Atacurile rusești date împotriva noastră dealungul cursului inferior al Sanului și spre sud dela Inlawa au eșuat. În răstimpul acesta pe frontul nordic al Przemyslului trupe bavareze au luat cu asalt trei forturi ale inelului de fortificații a fortăreței; au capturat 1400 oameni și 28 tunuri grele, între cari 2 panterate. Spre sud dela Nistru, trupele aliate ale armatei de sub comanda generalului Linsingen continuând ieri atacul au străbătut în pozițiile de apărare ale inamicului, au învins pe Ruși și au ocupat orașul Stryj. Inamicul e în retragere în direcția Nistrului. Victoriosii au capturat 53 ofițeri, peste 9 mil soldați, 8 tunuri și 15 mitraliere. Situația e neschimbată pe frontul Prutului și în Polonia-rusească.

Pe teatrul italian: Duelul de artilerie inițiat pe plătoul Folgarla-Lavarone, precum și luptele mai mărunte inițiate la frontiera Carintiei și în regiunea dela Karfreit sunt încă în curs.

Berlin, 1 Iunie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe teatrul occidental: După înfrângerea suferită în 30 Maiu spre sud dela Neuville, Francozii au încercat

ieri o nouă rupere a frontului nostru spre nord de aci. Atacul lor, care s'a dat împotriva pozițiilor noastre între drumul Souchez-Bethun și păraul Carency, în mare parte s'a prăbușit deja în urma focului nostru, numai spre vest dela Souchez s'a ajuns la luptă de baionetă, în care noi am ieșit învingători. În Bois de Pretre trupele noastre au reușit să recucerească cea mai mare parte din tranșeele pe cari le pierdusem alaltăieri. Inamicul din nou a suferit pierderi foarte considerabile. În celelalte sectoare ale frontului, artileria noastră a înregistrat câteva succese îmbucurătoare.

Spre sud dela Mourmellon le Grande, în urma unei nimerite lovituri vre-o 3—400 cai au scăpat fugind în toate direcțiunile, numeroase vehicule și automobile au plecat în grabă de aci. Spre nord dela St. Meneshouldt și spre nordost dela Verdun am aruncat în aer depozite inamice de munițiuni, ca revanș pentru bombardarea orașului deschis Ludwigshafen. Azi noapte am bombardat violent șantierul naval și docurile Londrei. Aviatori inamici au bombardat azi-noapte Ostende, au avariat numeroase case, dar alte pagube n'au făcut.

Pe teatrul oriental: La Amboten, la 50 klm. spre ost dela Libau, trupe de cavalerie germană au fugărit regimentul rus Nr. 8 de dragoni. Atacurile inamice date împotriva pozițiilor noastre din regiunea Sawle au fost infructuoase. Prada din luna Mai este aceasta: spre ost dela Niemen 24.700 prizonieri, 16 tunuri, 47 mitraliere. Între Niemen și Pilița 6943 prizonieri, 11 mitraliere și 1 avion.

Pe teatrul sudoriental: Pe frontul nordic al Przemyslului, trupe bavareze au luat ieri cu asalt forturile 10, 11 și 12 (la Duskowitzki și spre vest de aci); au capturat rămășițele garnizoanei 1400 oameni, 2 tunuri panterate, 18 tunuri grele și 5 tunuri ușoare, cu tot aranjamentul de artilerie. Spre ost dela Jaroslau, Rușii prin atacuri date în masse au încercat să se salveze, dar toate năzuințele lor au rămas infructuoase. Un număr îngrozitor de morți zac pe terenul în fața frontului nostru. Armata generalului Linsingen, învingătorii dela Zwinin, trupele de gardă de sub comanda generalului bavarez Bothmer, Prusiaci din Prusia-orientală și Pomerani au luat cu asalt foarte fortificata localitate Stryj și au spart pozițiile rusești de lângă oraș și pe cele spre nordvest de aci. Până în prezent am capturat 53 ofițeri, 9182 soldați, 8 tunuri și 15 mitraliere.

Telegrama regelui italian către Poincaré și regele Serbiei.

Rotterdam. — Din Roma se telegrafiază că regele Victor Emanuel a adresat președintelui Poincaré o nouă telegramă, în care spune că armata italiană pleacă la luptă gata de biruință și regele speră că va câștiga o pace, care va satisface aspirațiunile naționale și va asigura dreptatea și libertatea.

Regele italian a mai adresat o telegramă și regelui Serbiei, în care își exprimă bucuria că a putut porni împotriva inamicului comun. Regele Petru a răspuns la telegrama regelui italian, că toți au încredere în armata italiană și speră că Italia se va încorona cu glorie luptând pentru dreptate și adevăr.

Prefecții români la d. Brătianu.

București. — La chemarea ministrului de război, toți prefecții din țară s'au prezentat la d. Brătianu. Primul ministru și ministrul de război al României a dat instrucțiuni intime prefecțiilor. În unele ținuturi din România se fac recvirări și prefecții au primit instrucțiuni și privitor la aceste. („Az Est”)

Desmintirea blocului balcanic.

București. — Din Sofia se anunță că semi-oficiosul „Narodni Prava” desminte știrea răspândită prin unele ziare din România, că ar avea loc tratative în scopul încheierii unui bloc balcanic. Numitul ziar bulgar mai declară de neîntemeiată și știrea că Bulgaria va mobiliza în cel mai apropiat viitor. Poporul să fie numai liniștit — continuă comunicatul bulgar, — căci fiecare va putea să-și vadă neconturbat de treburile lui zilnice.

Scrisoarea regelui italian către Tar.

Roma. — Regele Victor Emanuel a adresat un autograf către țar. Autograful îl va duce țarului acelaș curier care a adus scrisoarea țarului la Roma. Ziarele italiene scriu că regele italian l'a rugat în această scrisoare pe aliatul său,

ca să fie într'acolo, ca să li se împlinescă dorințele tuturor acelor, cari ar fi aplicați să intre în războiu de partea lor.

Tratative în București.

București. — În zilele din urmă a avut un schimb de vederi între primul-ministru român d. Brătianu și ambasadorul rus Poklevski și ministrul sârb Marincovici. La o înțelegere însă nu se speră că se va ajunge, deoarece primul ministru român stăruie neînduplecat pentru punctul său de vedere.

INFORMAȚIUNI.

Azad, 2 Iunie 1915.

Puterea moralului.

Vorbind de marea forță ce se numește moralul unei trupe în luptă, un serv al bisericii reformiste spunea în fața credincioșilor ce-l ascultau:

„Himeră! Poczie! Imaginație de predicator? Dar nu, e chiar istoria, sunt faptele tot așa de reale ca și bătațiile. Auzeam, acum câteva zile, pe un tânăr soldat rănit și aproape vindecăt, spunându-mi:

— „Moralul când cineva luptă, e aproape totul.

Moralul? dar acesta există așa de bine ca și ploaia de gloanțe”.

În luptă curajul face minuni. Dar pentru a-l avea trebuie să ai seninătatea de suflet care ridică pe om de-asupra lașității, și-l face să întrevadă orizonturi largi.

Aceasta ne face să vedem marele rol ce-l au educatorii, profesorii, preoții, toți cei ce făuresc și influențează sufletele, în lupta contra morții.

Sunt cazuri când s'au produs vindecări miraculoase pentru că un suferind a crezut în eficacitatea remedii. Poate că o bună parte din minunile dela Lourdes sunt produse de această credință puternică în aparițiunea binefăcătoare și salvatoare.

Autosugestia e o forță, căci ideea însăși e un început de aci, cum spunea Fouillée. Rezultă, de aci, că în momente grele, panica e o nenorocire. Ea slăbește condițiunile de rezistență; ea pune un om sau o societate în-treagă în cele mai prielnice condițiuni pentru ca pericolul să nu poată fi evitat, ori micșorat.

Și cum în vremea de acum omul s'a întors la perioada ce o credea pentru totdeauna stinsă, a luptei pentru victorie, e clar că puterea sufletească, moralul trebuie să fie susținut prin orice chip.

Popoarele ce nu se descurajează, nu se pierd; și acelea sunt victorioase cari speră și cred.

Petronius.

— Mâne, Joi, fiind sărbătoare — ss. Constantin și Elena, — numărul viitor al ziarului va apăre Vineri seara.

Ofițerii români, eroii dela Przemysl. Ministerul nostru de războiu publică lista de pierdere, ce cuprinde pe ofițerii făcuți prizonieri de Rusia cu ocazia capitulării Przemysl-ului. Conceptul enumără 2391 ofițeri prizonieri, între cari întâlnim foarte multe nume românești. Lista nu e completă, ea cuprinde numai pe ofițerii transportați deja în prinsoare. Cei răniți și bolnavi, cari n'au fost transportați încă, nu figurează în această listă, din care reținem câteva nume de a ofițerilor cari ni se par români: Mihaiu Adorian, Emil Aleman, Victor Aneseni, Orban Anca, Nicolae Bodan, Bade, Alexandru Balaș, Ioan Balogiu, Matei Bielan, Alexandru Bicovaci, Ioan Blidariu, Andrei Bodea, Silviu Bordan, Dionisiu Bornemisa, Augustin Brattina, Iosif Broda, Alexandru Buca, Emil Bulduc, Eugen Butițer, Ștefan Cupiac, Mihaiu Chediu, Ioan Ciosa, Emanuel Comșa, Ioan Ciolac, Ioan David, Nicolae Deac, Iosif Dicu, Francisc Draga, Ioan Dragon, Teofil Dub, Grigorie Fupe, Ioan Fubsa, Francisc Filip, Eugen Filip, B. Filipciuc, Dr. Carol Florian, Eugen Fodor, Andrei Garan, Ioan Geta, Leopold George, Paul Gitiașan, Alexă Goda, Francisc Gomboș, Alexandru Harșian, Alexandru Horváth (?), Cristian Irigie, Nicolae Ionescu, Petru Jucu, Cornel Jucu, Victor Junc, Nicolae Cârpenișan, Florian Kiș (?), Ștefan Cantor, Iosif Crișu, George Crucian, Romul Laza, Ioan Laza, Augustin Marcu, Cornel Mărian, Traian Mezei, Martin Mico, Valentin Milovan, Ioan Milutiu, Alexandru Murășan, Vincențiu Moșil, Pavel

Nedelcu, Carol Negru, Francisc Novac, Ioan Novac, Mihaiu Pașula, O. Poparadu, Vasilie Pop — Szilágyi, Virgil Popovici, Ioan Popoviciu, Traian Procopie, Ștefan Raț, Basil Reka (?), Ștefan Robu, Valer Sava, Victor Secean, Alexandru Sebastian, Iovu Șerban, Victor Socolan, Petru Troianar, Victor Ubrania, Francisc Valentin, Iosif Vasii.

Toți acești ofițeri sunt în drum spre Pensa (Siberia).

Cercetașii la mormântul regelui Carol. Cercetașii centuriei I „Liceul Lazăr”, conduși de șeful lor profesorul Const. Nedelcu, făcând o excursiune pe valea Argeșului, s'au dus în ziua de 10 Mai v. în pelerinaj la mormântul regelui Carol, au depus flori pe mormânt și s'au închinat cu pietate. Apoi, cercetașii au fost primiți de M. Sa regina Elisabeta. Majestatea Sa s'a informat cu mult interes, întreținându-se prea grațios cu cercetașii, și a privit la defilarea lor și la diferite evoluțiuni săvârșite de centurie.

Cu prilejul acesta s'a trimis Alteței Sale regale principele Carol următoarea telegramă din Curtea de Argeș:

Cercetașii centuriei I (Liceul Lazăr) din București aduc respectuos la cunoștința Marelui lor Comandant, că astăzi, 10 Mai, închinându-se la mormântul regretatului rege Carol cel Mare și Bun, deasupra acestui loc sacru ei au făcut vot că vor munci totdeauna în mod devotat, cu zel onest și în deplină solidaritate frățască pentru propășirea Țării și Neamului, inspirându-se dela pilda strălucită a vecinic regretatului celui dintâi rege al României.

Apoi ei avură onoarea deosebită de a putea exprima profundul lor omagiu Majestății Sale regina Elisabeta.

Semnat prof. Const. Nedelcu, șeful centuriei I „Liceul Lazăr”.

A doua zi, cercetașii au continuat excursiunea pe valea Argeșului, pe sub ruinele cetății lui Vlad Tepeș până la Cumpăna.

Inmatricularea cazurilor de moarte ale ostașilor. „Unirea” din Blaj scrie: Au fost cazuri, — cetim în circularul nr. 8345—1914, — că preoții au înmormântat ostași repausați în urma ranelor, ce le primise în luptă, dară nu au încunostițat despre aceasta oficiul parohial campestru competent și nu i-au trimis extrasul din matricula morților. Ostași activi, de cari se țin și cei răniți, se află sub jurisdicțiunea vicariatului apostolic campestru. De aceea de câteori se întâmplă, că preoții noștri sunt cercetați a înmormânta pe vre-un ostaș rănit și răposat, dâșii pe cei ce-i rețearcă să-i îndrepte la parohul campestru, care va face dispozițiile de lipsă. Aceasta în localitățile, în cari sunt parohi campestri. Iar unde nu sunt, acolo preoții noștri să înmormânteze pe ostașii morți și despre aceasta îndată să încunostițeze cu extras matricular oficiul parohial campestru competent, care pentru teritoriul arhiepiscopiei noastre este cel din Sibiu (K. u. k. Feldsuperiorat, Nagyszeben). În acelaș chip să se purceadă și cu cazurile de moarte până acum ale ostașilor activi.

Comisar regesc al Milanului un amic al lui Giolitti. Se anunță din Lugano, că consiliul de miniștri italian ocupându-se cu excesele din Milano, a constatat, că vina o poartă pentru aceste autoritățile civile și militare ale orașului cari s'au dovedit neputincioase și guvernul a ordonat din cauza aceasta amovarea lor, numind comisar regesc pentru Milano, pe senatorul Cassis, unul dintre cei mai intimi amici și cel mai fervent aderent al fostului prim ministru italian Giolitti.

În Paris se aduc ovațiuni Statelor-Unite. Ziarul svedez „Dagens Nyheter” anunță din Paris: La Sorbona au avut loc mari demonstrațiuni pentru Statele-Unite, manifestându-se prin aceste mulțumită Statelor-Unite, pentru serviciile cari le-a adus oțantei. Au luat parte la aceste demonstrațiuni Poincaré, Deschanel, Viviani, Tittoni, Isvolski și ambasadorul Statelor-Unite la Paris Sharp.

Noul ministru plenipotențiar grec la Petrograd. D. Kaklamanos fost director politic în ministerul de externe al Greciei, a fost numit ministru plenipotențiar al Greciei la Petrograd.

Dăruiri. „Societatea meseriașilor români din Blaj” a primit la „fondul orfanilor și văduvelor de meseriași” următoarele cotribuiri: Dr. Gh. Proca, din prilejul alegerii de asesor consistorial în Sibiu 10 cor.; Alexă Pop, cassar la administrația centrală; Iuliu Busoiu, vicerector Blaj; Dr. Victor Pop, cand. de preot Gilău, din prilejul hirotonirii întru preoți câte 2 cor.; Enea Pop Bota, protopop în Luduș 1 cor. Dionisiu Decei protop. în Band, Iuliu Căpâlnean, preot Vereșmort 2 cor.; Alexandru Bugner, preot în Bazna 1 cor. Pentru dăruiri mulțumeste G. Precup, prezident.

Starea sanitară a regelui Greciei, după cum anunță o telegramă din Atena s'a agravat din nou, dar nu mai e nici un pericol de moarte.

Ambasadorul italian din Constantinopol înzultat de un ofițer turc. La Roma a făcut mare senzație și tulburare știrea ziarelor „Giornale d'Italia” și „Idea Nazionale” că ambasadorul italian din Constantinopol, marchizul Garoni a fost înzultat de un ofițer turc, iar un consul italian a fost asasinat. „Tribuna” confirmă știrea despre înzultarea ambasadorului italian, dar adaogă că acest incident nu mai merită să i se dea atenție, deoarece marele vizir a dat satisfacție deplină.

Insultarea generalului Garroni s'a întâmplat în modul următor: Ambasadorul italian trecea strada, chiar în momentul când două detașamente de soldați tineri treceau pe acolo, venind din direcții opuse. Ambasadorul trecu repede printre aceste două detașamente și atunci un ofițer turc la lovit în spate cu latul sabiei. Ambasadorul sosind la palatul său a protestat imediat la marele vizir împotriva brutalității ofițerului. Marele vizir a grăbit imediat la legățiunea italiană exprimându-și în persoană regretele pentru înzult.

† **Dr. Dionisie Stoica.** O gazetă ne aduce trista știre, că între vitejii noștri, cari și-au pierdut viața pe câmpul de luptă, se găsește și vrednicul director de bancă din Bihor, Dr. Dionisie Stoica.

Ca student la universitatea din Budapesta, el a fost unul din întemeietorii cunoscutei reviste „Lucealărul”, care s'a tipărit în timpul din urmă la Sibiu. Apoi a scris la „Luptă” din Budapesta și după aceea trecu ca redactor la Gazeta din Șimleul-Silvaniei. Pe paginile acestei gazete a aruncat el semine de lumină în acel colț din țara noastră, care gemea mai mult sub greutatea întunerecului. Tot neobositului său zel de muncă i se datoresc două cărți, una despre poetul Vlăduță, iar alta despre trecutul și starea de astăzi a Românilor din Sălajiu.

Cu Dr. Dionisie Stoica trece la cele veșnice, în floarea vieții, încă unul din acei tineri, cari conduși de dragoste pentru popor, au prins condeiul în mână și au apărat drepturile lui. Pentru ostenele sale, noi îi vom rămânea recunoscători și dimpreună cu cei ce l-au cunoscut vom vărsa o lacrimă, ca prinos de aducere

Demiterea dlui Ghenadieff din șefia partidului stambulovist bulgar. Știrea dată de noi încă de acum câteva zile și în care arătam că d. N. Ghenadieff, va fi demis din șefia partidului stambulovist, din cauză că a cerut intrarea Bulgariei în acțiune alături de Rusia, se confirmă din Sofia în mod oficial. Confirmarea aceasta constă în faptul, că sub-șeful partidului stambulovist, ministrul Dobre Petcoff, a convocat pe ziua de 21 Mai v. un congres al partidului, care să demită pe d. Ghenadieff din șefie.

Inchiderea anului școlar în România. Ni se comunică din București: Ministerul instrucției publice a dat o circulară prin care a pus în vedere tuturor directorilor de școale secundare, de a închide actualul an școlar în seara zilei de 30 Mai.

Expulzarea a doi diplomați greci din Constantinopol. Se anunță din Constantinopol: În urma descoperirilor făcute de poliția secretă, și din cari rezultă că mai mulți funcționari superiori ai legățiunei grecești sunt implicați în complotul organizat de ministrul de război englez, pentru asasinarea lui Talaat-bey și a ofițerilor germani din Turcia, au fost invitați să părăsească imediat imperiul, dnii Bucas și Nicopolos, primul atașat militar, iar secundul cancelar al legățiunei elene. Pașapoartele lor au

fost remise de ministerul de externe cu obligațiunea de a părăsi Turcia, în timp de 24 ore. Expulzarea acestor diplomați greci, a făcut mare impresie în Constantinopol.

Cântece de războiu. Profesorul Dr. Dimitrie Cioloca adună într'un volum de aproape 100 pagini, fărăme scumpe din sufletul eroilor noștri, cari de nouă luni își varsă viața — cu o generozitate care aproape doare prin măreția ei, — pentru țară și cinstea tronului. Ideea admirabilă de a aduna aceste cântece de războiu este o contribuție din cele mai alese la îmbogățirea literaturii noastre populare și un isvor prețios pentru studii ulterioare, în vremuri de pace, pe terenul folklorului român. Continuarea acestei culegeri, tipărită tot ce s'a publicat ca literatură de acest soi, după cum o și promite autorul în prefață, este nu numai o laudabilă hărnicie, dar în același timp și un act de pietate și de luminată dragoste față de sufletul poporului românesc. Cărticica se află de vânzare la Librăria diecezană ori la autor (Caransebes) pentru prețul de 40 fil.

Ultima oră.

INTREVEDERE ÎNTRĂ PRIMUL MINISTRU ROMÂN ȘI MINISTRUL FRANȚEI LA BUCUREȘTI.

București. — Primul-ministru d. I. C. Brătianu a avut o întrevedere cu d. Blondel, ministrul Franței la București.

TRUPELE NOASTRE AU CUCERIT ÎNCĂ DOUĂ FORTURI ALE PRZEMYSŁULUI.

Budapesta. — Se comunică dela cartierul prescel: Pe frontul nordic al Przemyslului, azi am luat încă două forturi. La Nadvorna am respins un puternic atac rus, pricinuind inamicului pierderi grave. Continuăm să înaintăm peste Drohobitz.

REGELE ROMÂNIEI VA PRIMI ÎN AUDIENȚĂ PE MINISTRUL GERMANIEI ȘI PE CEL AL MONARHIEI.

Berlin. — Lui „Voss. Z.” i se comunică din București: Reocuparea Stryului și căderea forturilor interne ale Przemyslului au produs o impresie favorabilă în opinia publică română. Se consideră ca un semn favorabil faptul, că regele României a invitat în audiență pe ministrul Germaniei și pe cel al monarhiei.

INTELEGERE ROMÂNNO-BULGARĂ.

Geneva. — Lui „Times” i se comunică din București: Terminând tratativele urmate cu primul-ministru român d. I. Brătianu, primul-ministru bulgar d. Radoslavoffi s'a întors la Sofia. În cercurile inițiate se vorbește, că între România și Bulgaria se proiectează încheierea unei înțelegeri în chestia unui nou bloc balcanic. România ar fi aplicată să retrocedeze Bulgariei o parte din teritoriul bulgar ce ocupase după războiul balcanic.

Kenro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.
(Urmare) (23)

Nami și Chizu erau verișoare și se făcuseră prietene dela prima oară când se întâlniră în grădina la joc, o pretenie așa de legată, încât Koma, sora Nami, se văita că ei nu i-a mai rămas nici o tovarășe de joc. Chiar după ce se măritase Nami, pe când celelalte tovarășe de școală se depărtaseră de dânsa una după alta, Chizu, încântată că nu le mai despărțea distanța, venea des la Nami.

În timpul absenței lui Takeo, în afară de scrisorile primite dela el, vizitele iubitei sale Chizu erau cea mai mare mângâiere a iubitoarei, părăsitei și tristei Nami.

Nami răspunse surâzând:

— Azi mă simț mai bine, dar îmi simt capul greu ca de plumb și mă chinuște rău tusea.

— Ce rău îmi pare!

Chizu șezu lângă Nami, pe o pernă pe care i-o puse cu mult respect servitoarea. Intinse

măinile sale pline de inele, spre foc, și și le pușe pe deraz.

— Ce face unchiul? Dar tanti?

— Bine, mulțumesc. Sunt îngrijorați de sănătatea ta, văzând că frigul nu conținește. Aseară am vorbit de tine. Indată ce te-oi simți mai bine, n'ar fi rău să te duci a Zuschi, ca să schimbi aierul. O să-ți faci bine.

— Tu ai fost la Zuschi? Și Takeo mi-a scris din Jokusuka că ar trebui să schimb aerul.

— Vezi? Ar trebui să te grăbești.

— Eu cred că chiar fără schimbarea de aier, o să mă vindec în curând.

— Trebuie să-ți îngrijești bine sănătatea.

O servitoare aduse o ceașcă de ceai pentru Chizu.

— Kane, unde este mama?

— Are un mosafir.

— Cine este?

— Un om dela țară.

— Chizu-san, o să stai mai mult cu mine, nu este așa? Kane, adu ceva pentru Chizu-san.

— Nu, nu; te rog. Eu viu prea des la tine, ca să-mi faci o primire prea de samă. Și scoțând o cutie din buzunar, zise: Stiu că doamnei Krawa-shima îi plac prăjiturile de orez, și i-am adus câteva bucăți. Acum are mosafiri; să i dai mai tâziu.

— Mulțumesc, dragă; o să-i pară bine.

Chizu scoase câteva rodii roșii:

— Uite ce frumoase sunt! Ți le-am adus ție... da mi-e teamă că n'or să fie tocmai dulci...

— Ce frumoase sunt! Te rog, curăță-mi una.

Nami mănca o bucatică. Părul căzut pe frunte o supără și vru să și-l ridice.

— Te supără, nu este așa? N'ar fi mai bine să-l înnozi d'asupra capului? Stai să-ți ajut eu... Nu, nu; nu este nevoie să te scoli în sus; stai așa cum ești.

Chizu luă un pieptine de pe masa de toaletă și începu să pieptene binișor pe Nami.

— Nu știi nimic, de reuniunea fostelor eleve, care a fost ieri. Ai primit și tu un avis, nu este așa? A fost foarte interesant. Toate fostele eleve, îți trimit complimente. Am isprăvit școala de abia de un an, și a treia parte din ele s'au și măritat. Era frumos să fi văzut mai ales pe Okotu-san, Honda-san și pe Hitakojisana pieptănate cu *marumagē*, și cu aerul serios. Te doare? Stai puțin... Și să le fi auzit: fiecare vorbea numai de sine. S'a discutat dacă nu este mai bine ca însurăteii să plece imediat din casa părintească. Kitakoji-san zicea că nu ar fi bine și spunea că sfaturile soacrei sale i-au fost de mare folos pentru lipsa sa de experiență, în conducerea casei. Okotu-san din contră zicea că este mai bine ca fiul care s'a însurat să se despartă de mama lui... știi? soacra ei este foarte aspră!... Când am vrut să-mi spui și eu părerea, nici una n'a vrut să mă asculte, zicând că eu n'am vot, nefiind încă măritată. Nu te pieptăn prea tare?

— Nu, de fel... Trebuie să fi fost frumos.

— Fiecare din ele, vorbea din propria ei experiență și cum obiceiurile sunt altele, în fiecare familie, ar fi greu să-ți spui totul.

— Chizu-san îți aduci aminte ce ne-a spus tanti? Zicea că tinerii cari trăiesc singuri, sunt leneși și egoiști. Eu cred că tanti are dreptate, și că noi nu trebuie să neglijăm pe cei bătrâni. Tu nu crezi ca mine?

Nami era foarte cuminte și-i plăcea să se ocupe de casă. A ascultat întotdeauna sfaturile tatălui său și a căutat să imiteze pe mama sa vitregă. Încă de când era copilă, se gândea cu drag la casa ce va avea când o să se mărite, și de gospodăria ce o va duce. Dar în familia Kawashima a găsit cu totul altceva de cecece gândise: gospodăria întreagă era numai în mâinile unei regine-mame, iar dânsa nu era decât o prințesă regală, fără nici o autoritate. Așteptând zile mai bune, Nami se căznise să se deprindă cu ceiece găsize, dar or de câteori se găsea între mamă și fiu și nu putea să ajute pe bărbatul său așa cum dorea, plângea în ascuns, soarta sa tristă. Atunci începea să creadă că ideea separării caselor, ar fi de preferat, cu toate că mai de mult această idee i se părea incompatibilă cu tradițiile și obiceiurile neamului său. Însă Nami era prea cu judecată, ca să-și schimbe dintr'odată ideile ce avusese.

(Va urma)

Redactor responsabil: Constantin Savu

POSTA ADMINISTRATIEI.

Simeon Nicoară, Nagyölyves. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Nicolae Avram, Capâlnoc-monostur. Am primit 9.33 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Simeon Bartolomei, Vrăniuț. Am primit 14 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Traian Popi, Jebeli. Am primit 7 cor. în abonament până la 15 Mai a. c.

Gheorghe Tiapoș, Otlaca. Am primit 4.80 cor. în abonament pe Aprilie și Maiu 1915.

ASISTENT SAU MAGISTER FARMACIST află numai decât aplicare Salar 200 cor. lunar, dejun și locuință. Ofertele să se adreseze la farmacistul CORNEL DEMETER Orăștie, (Szászváros).

(De 2437—7)

Anunț.

ÎN FARMACIA mea din Gyulafehervár află aplicare momentană un magister sau un coleg fără diplomă. Salar 220—260 cor. Condițiuni favorabile.

VIRGIL VLAD,
farmacist.

„TIMIȘIANA“

INST. DE CRED. ȘI EGON. SOC. PE ACȚII ÎN TIMIȘOARA.

AVIZ.

Devenind vacant postul de director executiv la institutul de credit și economii „TIMIȘIANA“ din Timișoara, reflectanții la acest post sunt poțțiți a se adresa direcțiunii institutului în decurs de 15 zile dela apariția acestui anunț, comunicându-i pregătirile teoretice și practice, precum și pretențiile lor materiale.

DIRECȚIUNEA.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresativă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912

Vin alb	—	—	—	84	—	72
Rizling	—	—	—	86	—	74
Roșu de Minț	—	—	—	1 60	—	1 20
Carbenet	—	—	—	1 40	—	—

Vinuri vechi și noi din anul 1914.

Vin alb	—	—	—	68	—	58
Rizling	—	—	—	70	—	60
Șiller	—	—	—	74	—	64

Rachiu.

Rachiu de treve	—	—	—	2 20
Rachiu de treve specialitate	—	—	—	2 60

Expediez la dorință în sticle și în cantitate mai mică vin.

Vinul se expdiează cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

Bo 947

Petru Benea
prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m).

Ministerul Finanțelor

Direcțiunea Contabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.

Nr. 20984 din 4 Mai 1915.

Publicațiune.

A 53-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1889, împrumutul 32.500.000 lei, se va efectua în ziua de 1/14 Iunie 1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în Monitorul oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de 386.200 lei, în proporția următoare:

38 titluri de 5.000 lei	190.000 lei.
190 " " 1.000 "	190.000 "
62 " " 100 "	6.200 "

290 titl. p. o valoare nomin. de: 386.200 lei.

Publicul este rugat a asista la tragere.

p. Directorul Contabilității Generale a Statului și Datoriei Publice, **D. Popovici**

Prima fabrică de bănci de școală
brev. reg. ung.



Liferează

cele mai moderne și mai bune
bănci de școală

brevetate sistem „Fehel”,
„Zahn” și „Rettig”, mobil
biliar pentru școli aparate de
gimnastică, mobilier modern
pentru biserici, bănci pentru
biserici și mobilier pentru
„grădinițe de copii.”

Fe 1288

Prețuri gratis.

**Fabricarea aranjamentelor de
birouri moderne.**

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Serisori de recunoștință din toate părțile țării.

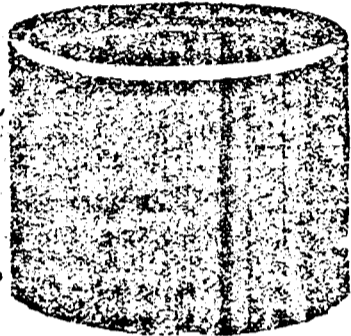
Lucza József, vopsitor de pânuri și ourățitor chimic Szeged.

TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

(Zi 2008)



FRĂȚII ZSIBRITA

Intreprindere pentru zidiri și fabrică pentru articli de ciment.

VERSECZ (Vârșeț), Pancsovai-ut nrul 57.

Aducem la cunoștința On. publică că ținem permanent în depozit următoarele produse. — Vase de ciment pentru soluțiuni de peatră vânăță pentru vii, în mărime dela 200 până la 600 litri. Filtre de beton și țevi pentru canaluri dela un diametru de 10 până la 100 cm. vălaie pentru porci și vite etc. — Primim și executăm așezări de asphalt și beton, bazine de beton de fer în toate mărimile, iesle din beton de fier, stâlpi, trepte stabile și atârătoare din ciment sau fer lucrat artistic, canalizări, poduri și filtre precum și totfelul de lucrări în bransa de ciment și asphalt.

La cerere în persoană sau scris, stăm cu
:- plăcere la dispoziție cu oferte. :-

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1914. 3 Mai	ACTIV	1915. 25 Aprilie	2 Mai
212 289 229	155 647 229	241 592 146	254 285 646
859 979	— stoc	718 832	714 579
182 666 283	— metalic	225 006 955	222 373 841
44 394 250	56 642 000	51 655 558	51 617 615
11 924 059	Argint și diverse monede	11 273 958	11 273 958
11 997 162	Efecte scontate	171 131 195	161 638 495
16 825 877	23 241 200 Impr. pe ef. publice	11 493 075	11 493 075
4 042 281	41 520 200 Impr. pe ef. publ. în ct. crt.	16 476 677	16 476 677
6 693 797	21 153 050 20 367 150 din care nu s'au ridicat lei	3 965 281	3 965 281
1 048 018	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	6 733 709	6 734 709
1 277 995	— în cat crt pe bonuri de tezaur 4% aur (1914)	1 096 656	1 097 014
122 235 062	Efectele Capitalului social	1 134 312	1 158 163
128 511 300	Efectele fondului de rezervă	129 794 041	130 054 941
19 965 055	— amort. imobil. mobil. și mașinilor	200 000 000	200 000 000
23 200 282	Imobile	162 907 254	162 780 388
10 907 406	Mobilier și mașini de imprimerie	21 599 336	21 697 219
798 838 035	Cheltuieli de Administrațiune	22 429 388	22 219 048
12 000 000	Efecte și alte valori în păstrare	29 286 336	31 005 154
37 110 474	Bonuri de tezaur 4% aur în gaj p. Imprum. Statului	1 308 294 709	1 310 585 803
5 391 318	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	12 000 000	12 000 000
425 774 520	Conturi curente	39 714 199	39 714 199
4 134 661	Conturi de valori	5 768 306	5 768 306
6 919 760	Conturi diverse	629 358 920	632 036 735
250 746 362	Capital	5 430 479	5 748 757
56 760 940	Fond de rezervă	56 120 223	54 960 148
798 838 035	Fondul amort. imobil. mobil. și mașinilor	492 701 295	492 835 329
	Bilete de bancă în circulațiune	67 201 287	67 522 329
	Dobânzi și beneficii diverse	1 308 294 709	1 310 585 803
	Conturi curente și recipise la vedere		
	Efecte și alte valori de restituit		
	Conturi diverse		

Taxa: Scont 6%, Dobânda 7%

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE ȘI COFERARIE
O RENDT G. & FEIRIW.
 ODINIOARA SOCIETATEA CURELĂRII
 Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și volaj, poclăzit și procovățuri, port-monee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în depozit. Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimit franco. (O-9)

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.



SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictura de sticlă, biserici, altare, icoane și fresco, toffelul de lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane. Aurituri și pictura tablourilor staționare.

Dufek Kálmán,

atelier de colorat și
fabrică de curățire
pe cale chimică

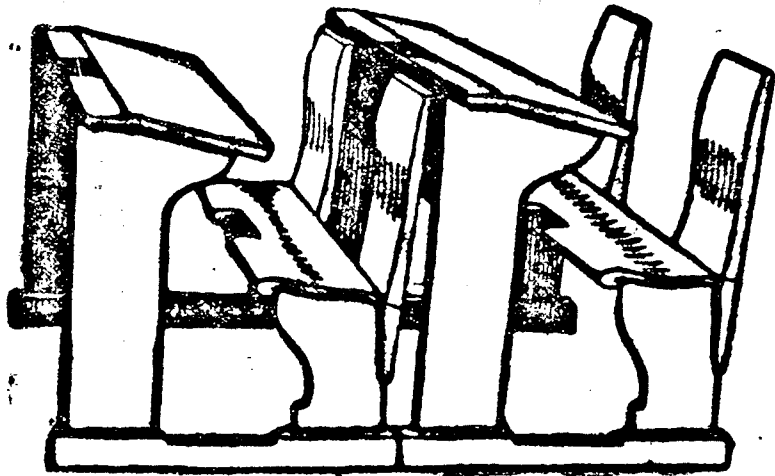
Cluj (Kolozsvar), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc în bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o executare conștientioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecția și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștientios și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.



Du 1345

CORNEL JUCU



mare stabiliment
pentru aranjamente
moderne
de școli și bi-
serici. ::

LUGOS,

strada Hunyadi nr.
11 și str. Corvin 9.

Telefon 24.

Fa 762

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stoffe engleze și indigene, precum și toffelul de articole militare. (1845—30).



NOUĂ

prăvălie
de obiecte
mecanice.



NOUĂ

prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonezyi-tér 16,
lângă biserica catedrală, am deschis

O excelentă prăvălie de obiecte mecanice

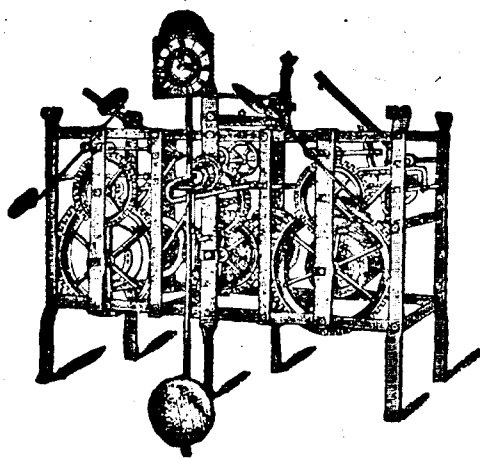
corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut toffelul de lucrări în branșa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

CELE MAI EXCELENTE CEASURI DE TURN

(Pa 2031)



execută din oțel, fier și aramă
precum și repararea precisă a
acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn

Temesvár-Gyárvaros, Fő-u. 34

— Prospecte gratis. —

La dorință merg pe cheltulala
mea la fața locului.

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,

Piața Andrassy, colțul Salacz utca

Telefon 1059.

Telefon 1059.

(Ga 2270)